

Zoë Marriott

*Dwaal
licht*

Vertaald door Saskia Peeters

DE FONTEIN

Proloog

Xanthe, 19 juli 1924

Xanthe liep door de maanpoort en stapte vanuit de schaduw van steen en bloeiende blauweregens in het blauwige maanlicht. Boven haar stonden sterren tussen voorbijdrijvende flarden zomerwolken, alsof er handenvol glimmende parels over een nachtelijk doek waren uitgestrooid. Een warme wind bracht de bladeren in beweging. De lichtgroene zijde van Xanthes avondjapon fladderde rond haar kuit en korte lokken rood haar ontsnapten uit de met kraaltjes bezette zijden sjaal om haar hoofd. Ze keek verwachtingsvol om zich heen.

‘Tom?’

Er kwam geen antwoord. Geen beweging bij de ingang van het doolhof.

Ze wierp een blik achterom. In de ronde omlijsting van de maanpoort schitterde het kasteel. Licht stroomde uit de hoge ramen en wierp gouden rechthoeken op het gazon. Ze hoorde het vage trillen van het strijkkwartet dat vol harts-tocht speelde in de balzaal. Het feest was in volle gang. De kans dat een van de gasten de gestage stroom roddels en champagne zou achterlaten voor een wandeling in de tuin, of dat haar ouders wegliepen bij hun gasten, was klein. Toch kon ze hier niet te lang blijven. Uiteindelijk zou ze gemist worden, en ze wilde niet weer een scène veroorzaken.

Maar ze kon ook niet teruggaan zonder hem te hebben

gezien. Ze liep van het lagergelegen gazon naar het doolhof van in vorm gesnoeide struiken. Het grind knarste zacht onder haar voeten, verraderlijk als los zand. Haar pumps, blauwgroen geverfd om perfect bij haar jurk te passen, waren niet gemaakt voor nachtelijke wandelingen. Achter het doolhof dreunde het opkomende getij tegen de kliffen van Winterthorne, ver onder het kasteel. De lucht was zilt van het zoute water.

‘Tom?’ Iets harder nu. Dit was niets voor hem. Hij was er altijd, wachtte altijd op haar. En vooral vanavond zou hij niet te laat komen. Niet na... Na...

Haar mond vormde een flauwe glimlach.

Dit is geluk.

Het maakte niet meer uit wat haar vader en moeder zeiden. Ze wist nu waar haar toekomst lag. Er zouden geen ruzies meer zijn, geen schaamte, geschreeuw of gesmeek meer. Morgen zou ze het hun vertellen, en hij zou dan aan haar zijde staan.

Met één hand op de zorgvuldig gevormde taxushaag volgde ze het pad dieper het doolhof in. Boven haar staken de vertrouwde vormen van de haan, de pauw, de uil en de zwaan, gevormd van de levende haag en nauwgezet onderhouden door Toms vader, meneer Marten, af tegen de sterrenhemel. Ze had hier iedere dag gespeeld toen ze nog een klein meisje met een lieve gouvernante was, voordat ze naar de bekrompen kostschool en de Zwitserse etiquetteschool werd gestuurd.

Voor haar knarste het grind. Een mannelijke gedaante kwam tevoorschijn uit het verborgen doodlopende stuk van de heg. Er borrelde een lach in haar op toen ze met uitgestrekte armen op hem afliep.

‘Speel je verstoppertje? Je weet dat ik je altijd zal vinden.’

‘O ja?’ zei een bekende, zware stem. ‘Dat wist ik niet.’

Xanthe kwam abrupt tot stilstand; haar hart bonkte hard tegen haar ribben. Ze stapte snel naar achteren, maar haar hak draaide weg – die ellendige schoenen! – en voordat ze

zich kon omdraaien om weg te rennen, greep een hand met lange vingers haar pols vast.

De gedachten schoten door haar hoofd. Hoe is hij erachter gekomen? Heeft hij het mijn ouders verteld? Stom, ik had Rowan moeten meenemen! En toen, dwars door al het andere heen: waar is Tom?

‘Waarom houd je je hier schuil?’ Haar toon was kribbig, ze durfde geen angst te tonen. ‘Ik dacht dat je met de muur vergroeid was. Of brachten de bedienden je geen drankjes meer?’

‘Ik was op zoek naar jou, mijn allerliefste verloofde,’ antwoordde hij met lage stem, om dreigend te klinken. ‘En nu ik je heb gevonden...’

‘Wat, Jonathan? Wat wil je –’ Ze hapte naar adem toen hij haar arm verdraaide en haar dichterbij trok. Hij stonk naar whisky en ze hoorde zijn snelle, opgewonden ademhaling.

De wrede greep om haar pols werd steviger, draaide, langzaam, berekenend, tot haar botten protesteerden met hete, pulserende pijscheuten. Hij kon zo haar hand breken. Dat was wat hij wilde. Ze voelde zijn blik op haar gezicht, wist dat de pijn die erop te zien was hem zou opwinden. Angst zou hem nog meer prikkelen. Ze mocht geen emoties tonen.

‘Dat heb ik nog niet besloten,’ fluisterde hij. ‘Maar wat het ook is... wat het ook is... O, Xanthe, ik beloof je dat je er niet van zult genieten.’

1

Jude, heden

Mijn flatgenoot komt naar me toe terwijl ik me klaarmaak voor mijn avonddienst bij La Dolce Pizza.

Ik moet mijn veters nog strikken en mijn jas aandoen, maar aan de getuiste lippen en het onrustige geschuifel zie ik dat Penny een praatje heeft voorbereid. Dus hoewel de woorden ‘ik moet je iets vertellen’ me een ongemakkelijk gevoel geven, stop ik rustig mijn schone schort in mijn tas, ga ik op de leuning van de slaapbank zitten waarop ik een uur geleden nog lag te slapen en probeer ik een geïnteresseerde blik op te zetten.

‘Het is goed nieuws. Hartstikke goed! Duncan heeft me gisteravond ten huwelijk gevraagd! Is dat niet geweldig? En we zijn zo verliefd, stapelverliefd. Dan kan iedereen zien, toch? Ik heb ja gezegd!’

Ik ben ook eens twee weken verliefd geweest. Dat is wat ik zou willen zeggen, maar dat doe ik natuurlijk niet, want dan doe ik belachelijk. Of, nog erger, jaloers.

Het was op dat moment niet belachelijk. Het voelde echt. Echter dan echt, het enige echte op de wereld sinds de laatste keer dat ik ma in leven zag. En toen was het dat natuurlijk niet meer. Het was gewoon iets waar ik... wanhopig naar verlangde. Net als iemand die zo wanhopig naar een slok koele, zoete limonade verlangt dat ze per ongeluk toiletreiniger drinkt.

En het is nu te laat om Penny nog te waarschuwen. Ik had iets moeten zeggen, iets moeten doen, op de avond dat zij en Duncan elkaar ontmoetten. Ik had alle maanden daarna beter mijn best moeten doen. En nu dit. Ze kijkt me aan en haar wenkbrauwen beginnen naar elkaar toe te bewegen. Er zit iets uitdagends in, iets angstigs, maar ook hoop, want dat is hoe ze is. Of beter gezegd, dat is het leven dat ze heeft. Zo'n leven dat je leert dat alles uiteindelijk goedkomt.

Shit, nu ben ik al veel te lang stil.

‘Wat leuk. Gefeliciteerd.’ Ik probeer te glimlachen. Ik weet dat ik niet overtuigend klink. Maar Penny kun je makkelijk voor de gek houden, wat wel blijkt uit het feit dat ze nu verloofd is met Duncan.

‘O, mijn god, ik begon me even zorgen te maken, Jude! Dus je vindt het oké? Zeg dat je het oké vindt. Duncan zei dat je het oké zou vinden, maar je kent mij, ik maak me altijd druk om niets.’

Ik heb nog steeds dat rotgevoel in mijn maag. Vreselijk dat Duncan haar al zo heeft kunnen bespelen dat ze zijn ‘als Penny een lastige emotie vertoont, maakt ze zich druk om niets’-mantra herhaalt.

‘Waarom dacht je dat ik het niet oké zou vinden? Het is toch niet zo dat je morgen gaat trouwen en bij hem intrekt?’

Penny's perfecte, Instawaardige wenkbrauwen komen weer samen boven haar neus. ‘God, sorry, ik heb het verkloot. Duncan voorspelde het al.’

‘Wat? Trek je morgen echt bij hem in?’ Ik probeer het te laten klinken als een grapje, maar het vreemde lachje dat ik erop laat volgen is pure paniek. Dat kan zelfs Penny horen.

‘Nee! Nee, natuurlijk niet!’ De woorden zijn precies het tegenovergestelde van wat haar lippen bedoelen. En inderdaad, ze vervolgt met: ‘We willen natuurlijk wel graag, je weet wel, samenwonen en, tja, aangezien ik deze flat al heb, weet je, lijkt het een beetje zonde als hij huur blijft betalen. Ik bedoel, we hebben geen haast! Het is gewoon, misschien kun je alvast op zoek gaan. Naar iets anders.’

Anders dan Penny heb ik van het leven geleerd om tegenslagen te verwachten. Maar toch doet het iedere keer weer pijn.

Het is mijn eigen schuld, dat is het probleem.

Paniek bezorgt me krampen in mijn buik als ik probeer te bedenken hoe ik een flat moet vinden die a) te huur is voor het schamele bedrag per maand dat ik me kan veroorloven, b) op een locatie is vanwaar ik naar allebei mijn baantjes kan reizen en toch zes uur slaap overhoud, of voor mijn part vijf, en c) beschikbaar is binnen Duncans vereiste tijdbestek van, in Penny's woorden, 'geen haast, maar zo snel mogelijk, want zijn huurcontract loopt in mei af'. Het is al eind maart.

Ik weet niet of het me gaat lukken.

De bus komt met zo'n ruk tot stilstand dat ik naar voren schuif op de zitting. Ik heb mijn armen om mijn rugtas geslagen en positioneer mijn voeten zo dat ik terugschuif op het moment dat de deuren opengaan en de wind kou en miezerregen naar binnen blaast, samen met een vrouw die er net zo belabberd uit ziet als ik me voel. Ze lijkt wel een ingepakte rups in haar enorme, druipende pufferjas en mompelt haar bestemming tegen de chauffeur alsof ze liever naar een andere plek wil. Onze blikken kruisen elkaar als ze langsloopt en we kijken allebei snel weg.

Ik kom waarschijnlijk te laat. Ik had de metro moeten nemen. De bus is langzaam, maar ook goedkoper.

In het raam tegenover me zie ik de streperige weerspiegelingen van de straatlantaarns en donkere bushokjes die we passeren. Mijn eigen spiegelbeeld kijkt niet erg blij. De extra krullerige babyhaartjes langs mijn haargrens staan als een halo rond mijn merkwaardig langgerekte gezicht. Het ziet eruit alsof ik mijn vinger in een stopcontact heb gestoken. Alsof ik iets ben vergeten te kopen.

'Kokosolie,' mompel ik.

Dat is waarvoor die extra ponden in mijn zak waren. Ik heb er een broodje van gekocht. Het was niet eens een lek-

ker broodje, maar toch voelde het alsof het mijn geluksdag was. Stommeling. Nu heb ik een pluishoofd tot ik mijn salaris krijg. Geweldig. Fantastisch. Uit ergernis druk ik mijn gezicht in de bovenkant van mijn rugtas, maar niet langer dan een moment. Het is een kwetsbare houding. Te kwetsbaar voor een openbare plek als de bus.

Ik ben gewoon zo moe. Ik ben voortdurend moe.

Ik was er die avond bij toen Penny en Duncan elkaar ontmoetten. Het was Penny's verjaardag. We hielden in de flat een feestje dat uit de hand liep. Er kwamen tientallen mensen die we niet eens kenden. Van wie hij er een was. Penny zegt dat hun blikken elkaar in de overvolle kamer vonden: liefde op het eerste gezicht. Vanuit mijn standpunt leek het meer een murene die over zijn lippen likte toen zijn blik viel op een lekker sappige makreel die te ver van de school was afgedreven. Als murenen makreel eten. Wat weet ik nou van vissen? Ik weet in elk geval wel wat van jongens, ik heb veel geleerd van mijn ex, de toiletreiniger, en ik wist dat Duncan niet goed zou zijn voor Penny. Hij was te glad, te aanwezig, te gretig om ieder gesprek op te eisen en iedereen die niet meteen inzag hoe briljant hij was omver te praten. Zijn lievelingsboek is *De kracht van Atlantis*.

Penny is slim, maar ze is niet... streetwise. Dat is ze ook nooit geweest, zelfs niet toen we als kinderen in datzelfde vervallen, maar gemoedelijke flatgebouw woonden. Toen haar moeder promotie kreeg en het gezin naar een mooi, groot huis in een veiliger buurt verhuisde, werd ze een nog dwazere optimist. Ze heeft te veel vertrouwen in mensen. Te veel vertrouwen in het leven.

Maar ik heb die avond niets gedaan. En daarna... Ik heb haar er meermaals op gewezen dat Duncan erg onaangenaam kan zijn. Ik dacht zelfs dat ik haar een paar keer aan het denken had gezet. Maar het bleef nooit hangen, en de laatste keer beet ze me toe: 'Duncan zei al dat je dat over hem zou zeggen! Volgens hem ben je jaloers!' Toen heb ik het maar gewoon... opgegeven.

Misschien had ik iets kunnen uitrichten als ik het was blijven proberen. Misschien had ik haar kunnen ontmoeden, haar kunnen dwingen om écht naar hem te kijken. Maar ik was toen ook al moe. Ik ben altijd zo moe. Ik had geen behoefte aan diepgaande discussies over gevoelens. Ik kon me er niet toe zetten. Dus ik hield mezelf voor dat het niet mijn zaak was. Niet mijn probleem.

Het lastige is dat Penny en ik ooit vriendinnen waren. Beste vriendinnen zelfs, toen we klein waren. Het veranderde allemaal toen ze verhuisde. Hoewel we nog wel naar dezelfde school en later hetzelfde college gingen, begaven we ons in verschillende groepen. Zij hoorde bij het dure groepje dat designertassen had, door ouders die advocaat, dokter of bankier waren bij school werd afgezet in dure auto's, en dure opleidingen als rechten of economie deed. Ik zat in het arty-grunge groepje van kinderen die er altijd een beetje griezelig uitzagen, die gescheurde en gebleekte spijkerbroeken droegen omdat ze echt oud waren, niet 'distressed', en die nooit meededen aan buitenschoolse activiteiten omdat we parttimebaantjes hadden.

Het was puur toeval dat een bekende van een wederzijdse vriendin van mijn situatie afwist – dat ik bijna achttien werd en uit de pleegzorg getrapt zou worden met alleen maar een 'overbruggingstoelage' om me van de straat te houden. En Penny had de flat van haar oma in Haringey geërfd. Er moest veel aan gedaan worden, wat Penny zelf wilde doen terwijl ze haar studie aan King's College afrondde. Ze had een flatgenoot nodig om geld in het laatje te brengen.

Waarschijnlijk had ze medelijden met me. Het 'tragische nieuws' had zich na mijn vroegtijdige vertrek van de opleiding onder de studenten verspreid. Ze vroeg in elk geval niet zoveel huur als had gekund. Maar ik klaagde niet over de schimmelige voegen en vochtplekken in de badkamer, of de chemische geur die uit de oude metalen gootsteen in de keuken kwam, of het roze flockbehang dat losliet. Het was de bedoeling dat ze de tweede slaapkamer voor me

zou leeghalen, maar ik slaap na drie jaar nog steeds op de slaapbank in de piepkleine woonkamer. Ze zorgt er altijd voor dat de koelkast gevuld is, maar ik kook het vaakst, en doe de afwas, aangezien er geen ruimte is voor een vaatwasser. Ik kwam bijna niet meer bij van het lachen toen ze voor het eerst iets met de hand afwaste. Ze maakte steeds geschokte geluidjes als er kleffe etensresten tegen haar hand aan kwamen.

Het is lang geleden dat we voor mijn gevoel in dezelfde wereld leefden.

Maar dat doet er allemaal niet toe. Ik weet wat ma zou denken. Ik kan bijna voelen hoe ze teleurgesteld naar me kijkt en zegt: 'Heb je niet eens geprobeerd om haar te helpen? Je bent beter dan dat, meid. Laat de wereld je niet hard maken.'

Bizar dat ik bijna vier jaar nadat ik haar as heb uitgestrooid in mijn hoofd nog hele gesprekken met haar voer.

Daar is mijn halte. Ik geef een klap op de knop, glibber over de natte vloer als de remmen van de bus piepen en vlieg zo snel naar buiten dat mijn schouders de deuren schampen. Ik ren de straat uit, ontwijk de plassen tussen de ongelijke stoeptegels en een groepje studenten dat op de hoek staat te geinen, schiet het steegje in, beweeg me zijdelings langs de afvalcontainers en bereik hijgend en vochtige wolkjes uitblazend de keukendeur. Ik heb geen tijd om op adem te komen voordat ik een wolk van knoflookgeur in loop. Het is bloedheet in de keuken, waar de verlichting fel genoeg is om je netvlies te beschadigen en heel veel mensen om elkaar heen draaien in een ingewikkelde, borderlineachtige dans van rondvliegend pizzadeeg, tomatensaus en kaas.

'Je bent te laat,' bijt Callum me toe als hij met een leeg dienblad voorbijsnelt. 'Je staat in sectie vier, tafel acht wil een kinderstoel en de baas heeft post voor je in zijn kantoor.'

'Post? Hier? Wat dan?' Waarom zou iemand iets naar mijn werk sturen? Niet dat ik ooit iets anders krijg dan ongevraagde reclame.

‘Weet ik niet, interesseert me niet! Kinderstoel, tafel vier!’ roept hij, terwijl hij met een blad vol wijnglazen naar de restaurantdeuren loopt.

‘Ik dacht dat het tafel acht was... Jemig.’ Hij is al weg. Het is vast tafel acht. Tafel vier staat in sectie één. Ik trek mijn jas uit, hang hem aan de kleine kapstok naast de deur, zet mijn rugtas neer en ruk mijn schort eruit. Ik heb mijn opschrijfboekje en een potlood – en een brede, opgeplakte glimlach, essentieel voor fooien, helemaal op een badhair-day – in de aanslag zodra ik door de dubbele deuren naar het restaurant loop. Ik voel nog steeds lichte paniek, en heb een vaag gevoel van verraad dat kan samenhangen met Penny of mij of ons allebei. Wat ik het liefst zou willen, is in een stil hoekje gaan zitten huilen. Ik wil met niemand praten, en ik wil ook niet glimlachen. Helaas gaat het hier niet om wat ik wil.

Een dikke vijf uur later hijs ik net mijn rugtas op mijn pijnlijke schouders als mijn baas, Gary, vanuit de deuropening van zijn kantoor naar me buldert: ‘Waar dacht je heen te gaan, Jude?’

Ik ben kapot, mijn haar stinkt naar knoflook en er zit een puttanescavlek onder op mijn witte overhemd, waar ik morgen uren op zal moeten boenen in de gootsteen – in plaats van slaap in te halen – wil ik het tijdens mijn volgende dienst op maandag weer aan kunnen. En in mei ben ik misschien dakloos. Verschillende reacties op Gary liggen op het puntje van mijn tong en dreigen naar buiten te komen.

Gelukkig – mijn baantje in de supermarkt is op basis van een nulurencontract, dus ik heb deze baan meer dan ooit nodig als ik in mei niet dakloos wil zijn – geeft Gary me niet de kans voor bijdehante replieken. Hij heft een vlezige arm op, met zijn tattoos in het volle zicht nu we gesloten zijn en hij zijn mouwen heeft opgerold, en wappert met iets wits.

Post. Gary’s kantoor. Juist, ja.

‘We zijn hier geen postbus,’ zegt hij als ik door de gang

naar hem toe loop, langs de oude wijndozen die nog niemand bij het vuilnis heeft willen zetten. ‘Waarom worden jouw persoonlijke brieven hier bezorgd?’

‘Ik heb geen idee. Sorry. Bedankt.’ Ik heb nog genoeg hand-oogcoördinatie om de envelop uit zijn hand te grissen voordat hij het pak-me-dan-spelletje kan inzetten waar hij waarschijnlijk naar uitkeek. Ik begin de brief in mijn zak te proppen, zodat ik hier weg kan. Maar er is iets waardoor ik stop.

De envelop is niet wit, maar crèmekleurig. Zo’n volle, bobbelige crèmekleur die erop wijst dat het papier handgeschept is van stofvezels, en waarschijnlijk ook zuurvrij. Van dat papier dat ik tijdens mijn opleiding gebruikte voor aqua-rellen en pentekeningen. Het papier waarvoor ma spaarde, zodat ze het kon kopen voor Kerstmis en mijn verjaardag. Goed papier. Duur papier.

Het adres is handgeschreven in nauwkeurig schuinschrift, met indigoblauwe inkt. Het is gericht aan ‘Juliet’, een naam waarop ik al vier jaar niet meer heb gereageerd. En... en staat er nou een wapen op? In de hoek. Een rode lijntekening van wat ik herken als een heraldisch motief, een krans van eikenbladeren, met eronder een zwaan en een hangslot. En kleine lettertjes in gotisch schrift eromheen, maar mijn ogen zijn moe – ik ben moe – en mijn getinte dyslexiebril zit onder in mijn tas. Ik kan er niets van maken.

‘Swan, Lockwood and Swan,’ leest Gary met het grootste gemak over mijn schouder. ‘Klinkt chic. Moet je ergens voor terechtstaan of zo?’

Shit. Een brief van een advocaat.

De creditcardbedrijven – of eigenlijk de schuldenafhandelingsbedrijven waaraan de creditcardbedrijven ma’s schulden hadden verkocht – eisten hun geld op uit ma’s ‘nalatenschap’.

Ze verkochten ieder meubelstuk dat in onze huurflat stond, de ingelijste prenten waar ze zo van hield, de vloer-

kleden waarop ik als kind had gespeeld, de grote potplanten die ze uit zaailingen had opgekweekt, haar elektrische apparaten, haar boeken, zelfs haar sieraden. Tegen de tijd dat ze klaar waren, paste alles wat er van mijn oude leven over was in een oude, gevlekte koffer die ze niet wilden hebben, en mijn schooltas. Ik kwam er later pas achter dat ik de deurwaarders helemaal niet had hoeven binnenlaten, maar hoe had ik dat kunnen weten, ik was pas zeventien. En ik had het toch niet allemaal kunnen meenemen naar de kamer waar de gemeente me onderbracht nadat onze huurbaas me uit de flat had gezet.

Maar buiten de creditcards had ma alleen nog studieleeningen, en die werden wél kwijtgescholden. Dus wie heeft het nu op mij voorzien? En waarom?

‘Nah. Ik heb wat geld geërfd,’ zeg ik achteloos, terwijl ik de grootste glimlach opzet die ik kan opbrengen. ‘Tot kijk!’

Het schept me een klein beetje genoeg om onthutsing op Gary’s gezicht te zien, maar niet erg lang. Ik zit midden in een herhaling van *Paniek*, en het vervolg, *Paniek 2: paniekaanval*, en ik loop naar buiten voordat hij zijn neus nog verder in mijn zaken kan steken.

Het is bijna middernacht. De straatlantaarn op de hoek knippert en werpt met tussenpozen zijn licht op nat asfalt, plassen en de metalen rolluiken voor etalages en restaurants. De studenten zijn vervangen door een willekeurige dronkenlap die neuriënd en op onvaste benen voorbyschuifelt en de trage stroom taxi’s die op weg zijn naar meer trendy delen van de stad.

Ik heb licht nodig. Ik heb mijn bril nodig.

Ik loop op een drafje naar het metrostation, waardoor zich nieuw zweet vormt op mijn gezicht en mijn kuit verkrampen van vermoeidheid. Mijn schoen blijft ergens achter haken als ik de galmende betegelde trap af loop. Ik val bijna voorover. De brief fladdert uit mijn hand en zweeft als een veertje op een vlaag warme lucht uit de metrotunnel. Ik voel een enorme drang om hem maar te laten gaan, te hopen dat

hij verdwijnt, en hem anders in de brij van modderige bruine voetafdrukken te stampen.

Maar dat doe ik niet. Ik grijp hem en weet heelhuids de trap af te komen, wapper met mijn ov-kaart voor de lezer zonder hem uit mijn zak te halen en laat me dan eindelijk op een van de grijze metalen banken tegen de koude muur zakken.

Normaal zou ik dit best kunnen lezen. Ik heb het bord met de specials, het pinapparaat en de bonnetjes de hele avond prima kunnen lezen. Maar de combinatie van uitputting en paniek verandert alle teksten, ook die op het lichtgevend aankomstbord boven me, in vreemd gekrabbel. Ik graai in mijn tas naar mijn bril, laat al doende een vet-tige duimafdruk achter op een van de glazen en scheur dan eindelijk, eindelijk, de envelop open. Mijn blik glijdt over het vel papier:

Beste mevrouw Stewart,

We willen u met dit schrijven informeren over de trieste dood van uw oudtante Anne Erskine in september vorig jaar. Mevrouw Erskine was betrokken bij een verkeersongeval en is twee dagen later helaas overleden aan complicaties na een operatie. Bij dezen willen we u condoleren namens de hele firma.

Wat? Ik heb geen tantes. Ma had geen familie, niemand. Haar moeder heeft haar als baby afgestaan. Ze is opgegroeid in de pleegzorg.

Executeurs... nalatenschap... overdracht van de erfenis... neem zo spoedig mogelijk contact met ons op. Dan een lijst van documenten die ze nodig hebben, bewijs van wie ik ben.

Het moet een of andere scam zijn. Al zie ik nu dat ze me vragen een afspraak te maken op het kantoor in Lincoln's Inn Fields, in Holborn. Dat is toch veel te chic om nep te kunnen zijn? Ze hebben me vast verward met iemand an-

ders. Een andere Jude... Juliet Stewart.

Ik kijk omhoog naar het bord. Vertrek over vijf minuten. Er staan inmiddels een paar andere mensen op het perron. Ik vouw de brief op en stop hem in de envelop, die ik vervolgens zorgvuldig in het zijvak van mijn rugtas schuif terwijl ik opsta en in gedachten alles wat ik over mijn familiegeschiedenis weet doorneem.

De naam van mijn grootmoeder was vastgelegd als Hanna Rugelman. Volgens de documenten die mijn moeder uiteindelijk in handen heeft gekregen was Hanna een buitenlandse student, maar er stond niet vermeld waar ze vandaan kwam. Er was niets bekend over mijn grootvader, dus misschien was hij een Erskine. Maar hoe kan de familie me hebben opgespoord als de naam Erskine nergens in de dossiers voorkomt?

Ma kwam op eenjarige leeftijd bij een pleeggezin dat haar zou adopteren, maar het koppel had het proces zes maanden later gestaakt en haar teruggebracht vanwege 'huwelijksbreuk en/of huiselijke problemen'. Dat is een van de weinige dingen waarover ma verbitterd was. Ze kon zich die mensen niet herinneren, maar had zich er nooit overheen kunnen zetten dat ze ouders zou krijgen, dat ze deel zou gaan uitmaken van hun familie, en dat ze haar gewoon hadden teruggestuurd toen het even tegenzat.

'Alsof je een puppy terugbrengt die één keer te vaak op de vloerbedekking plast,' zei ze altijd met minachting in haar stem.

Dit kan niets met hen te maken hebben, want de adoptie is niet afgerond. Er zijn geen wettelijke banden.

Daarna werd ma van hot naar her gestuurd. Toen ze zes was, plaatste de staat haar onder de permanente pleegzorg van een ouder echtpaar, Gemma en Dan Stewart. Ze hadden in de loop van dertig jaar tientallen pleegkinderen onder hun hoede genomen; ma was de laatste. Dan overleed aan een hartaanval toen ma net was afgestudeerd. Dat was het moment dat ma hun achternaam heeft aangenomen. Ste-

wart. Gemma overleed toen ik drie was, en ik heb een aantal lieflijke Monet-achtige herinneringen waarvan ik graag geloof dat ze over haar gaan.

Ma heeft hen echter nooit als haar ouders gezien. Het waren goede mensen, maar niet ‘mama’ en ‘papa’. Ze hadden een biologische zoon, die jaren ouder was dan ma, en hij heeft alles geërfd wat ze hadden. Ma zei altijd dat ze haar iets veel waardevollers hadden gegeven dan geld of bezit: geloof in haarzelf.

Het is aan hen te danken dat ze in Oxford kunstgeschiedenis ging studeren en uiteindelijk de creatieve leiding kreeg binnen de kleine non-profitorganisatie waar ze tot haar dood heeft gewerkt. Dankzij hen kon ze de fantastische, onvergetelijke persoon worden die ze was. Het is grappig genoeg ook dankzij hen dat ik er ben. Ze heeft mijn vader op Oxford leren kennen.

Mijn vader.

Het is doodstil geworden. De metro komt eraan. De grond trilt onder mijn voeten. Warme lucht wervelt om me heen, blaast kleine sprietjes haar in mijn ogen als de trein langs het perron tot stilstand komt. Toch is het zo stil dat ik alleen mijn eigen hartslag kan horen. *Mijn vader.*

Ik heb in geen jaren meer aan hem gedacht.

Stephen Whittaker. Hij heeft ons voor mijn geboorte in de steek gelaten. Is verongelukt tijdens een legeroefening op de Brecon Beacons toen ik vijf was, voordat ik de kans had gekregen om hem te vragen waarom, om erachter te komen wat hij dacht en of hij het vergeven waard was. Ik weet nog – levendig – hoe mijn moeders bord op de grond stukviel en de doperwten over de keukenvloer rolden. Haar blik was op de krantenkop gevallen. Ze liet de scherven en het eten liggen terwijl ze naar de pagina’s graaide. Ze hilde tranen met tuiten boven de korrelige zwart-witfoto van de soldaat die was omgekomen.

Ik heb het knipsel nog. Ze knipte het uit en stopte het achter in het oudste fotoalbum met de foto’s van haar en

Gemma en mij als baby, en ik heb dat boek al jaren niet meer opengeslagen. Het zit samen met het mooie, in leer gebonden schetsboek dat ze me vlak voor haar dood heeft gegeven onder in de koffer. Er stond echter iets in dat artikel over het bizarre ongeluk en de veelbelovende jonge officier, iets, een of andere uitdrukking, die mijn blik wazig maakt en de haartjes op mijn lichaam overeind laat staan. En dat iets was...

‘Hij laat een tante achter.’

Ik stap wankelend in de metro, me nauwelijks bewust van wat ik doe. Ik moet me beheersen. Ik moet nadenken, maar de hele weg naar huis voelt het alsof ik droom, alsof ik high ben, in trance. In hetzelfde waas stap ik weer uit de metro, verlaat ik het station. Het miezert weer, maar zelfs dat brengt me niet bij mijn positieven.

Mijn vader. Hij laat een tante achter. Gecondoleerd met de dood van uw oudtante. Dan draai ik de deur van de flat van het slot, en het eerste wat ik hoor als ik daar in het donkere halletje sta, is Penny’s overslaande stem die tegen de vers gestucte muren galmt: ‘Duncan! Duncan! Ga door!’

Jezus christus. Dat schudt me wel wakker. Ik doe de deur zo zacht mogelijk achter me dicht, want ik weet uit schaamtevolle ervaring dat als Duncan in de gaten heeft dat ik thuis ben, hij nog harder tekeergaat. Penny zou willen stoppen, ze zou zich waarschijnlijk zo generen dat ze me dagenlang niet durft aan te kijken. En ik zou niet met hen in dezelfde ruimte kunnen zijn zonder me opgelaten te voelen.

Ik doe mijn schoenen en jas uit en sluip naar de woonkamer, maar ik durf geen lampen aan te doen. Er stroomt genoeg licht van buiten naar binnen om nergens over te struikelen, zelfs niet over de laptotas die Duncan midden op de vloer heeft achtergelaten. Zelfs genoeg om te kunnen zien dat ze zichzelf vanavond hebben getrakteerd op afhaal-eten en een paar flessen wijn, en de afwas – zo’n beetje elk bord en elke vork en lepel die we bezitten – lukraak in de gootsteen hebben gedumpt.

Ik ga op de leuning van de bedbank zitten, die ik nu niet kan uitklappen omdat het geluid dan natuurlijk verraadt dat ik er ben. Penny's hoofdeinde, een dikke plank bekleed met zacht grijs fluweel, bonkt aritmisch tegen de muur. Nog erger is dat ik Duncan nu ook hoor. Als een varken dat naar truffels zoekt. Ik zou vrijwel alles overhebben voor werkende oortjes.

Ik haal de envelop uit mijn tas. Ik vouw de brief niet open. Dat hoeft ook niet. De woorden staan in gloeiende neonletters in mijn geheugen gegrift. Het is echt. Dit is echt mijn leven.

Morgen is het vrijdag. Mijn manager in de supermarkt heeft me van acht tot drie ingeroosterd. Ik heb die uren nodig. Ik heb het geld nodig. Ik moet genoeg bij elkaar schrapen voor de borg voor een ander onderkomen. Zodra mijn dienst erop zit, moet ik bij iedere huurmakelaar langsgaan die per bus bereikbaar is om op zoek te gaan naar het onmogelijke: een betaalbare huurflat voor een single 'ongeschoolde' vrouw met twee parttimebanen en geen referenties. Ik moet doen wat ik al doe sinds mijn moeder op haar achtendertigste zonder enige waarschuwing dood op straat neerviel als gevolg van een hersenaneurysma en me achterliet zonder iemand die het iets kon schelen hoe het met me ging: overleven.

Penny en Duncan hebben rode wijn gemorst op het nieuwe tapijt, en op de rand van mijn haveloze oude koffer, die een stukje onder de bedbank uitsteekt. Daar zitten mijn fotoalbums in. Ik weet zeker dat ik hem er helemaal onder had geschoven.

Mijn telefoon, mijn moeders oude Samsung met de barst in het scherm, ligt in mijn handen. Het kost me twee tellen om het berichtje te typen:

Kan morgen niet komen werken,
voedselvergiftiging, sorry, Jx

Ik heb het al verzonden voordat ik me realiseer dat ik een besluit heb genomen. Nee, dat is niet waar: ik geloof dat ik al weet wat ik ga doen sinds ik me realiseerde wat er in de brief stond, en wat het zou kunnen betekenen. Ik moet het weten.

Ik ga morgen naar Lincoln's Inn Fields.

Eerste druk maart 2026

Oorspronkelijke titel *The Moonlit Maze*

Oorspronkelijke uitgever Headline Review, an imprint of HEADLINE PUBLISHING GROUP LIMITED

Copyright © 2025 Zoë Marriott

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2026 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht
Vertaling Saskia Peeters

Het gedicht op p. 117, *Sudden Light* van Dante Gabriel Rossetti, is vertaald door Arie van der Krogt

Omslagontwerp Studio Vonk & De Boer, Utrecht, naar een ontwerp van Holly Macdonald

Omslagillustratie © Richard Jenkins (vrouw), Trevillion Images (achtergrond), iStockphotos

Opmaak binnenwerk Crius Group

ISBN 978 90 261 7738 5

ISBN e-book 978 90 261 7739 2

ISBN luisterboek 978 90 261 7740 8

NUR 302

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan.

Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining niet toegestaan.